

מי מיוחד מגוגל? : עמדות משתמשים כלפי פרטיות לעומת התנהגות גלישתם בפועל

תמר ישראלי

בהנחיית: פרופ' שיזף רפאלי, אוניברסיטת חיפה

מטרה: לבדוק האם ישראלים חוששים לפרטיותם ברשת האינטרנט ועד כמה חשש זה מתבטא בהתנהגות הגלישה שלהם. מחקר זה מתבסס על התיאוריה של (2004) Nissenbaum, התופסת את הפרטיות כתלויה קונטקסט וקשורה לנורמות התנהגות שאפשר ליישמן גם על סוגי המדיה החדשים, ועל הנחתו של Etzioni (1999), לפיה פרטיות צריכה להימדד כנגד ערכים אחרים. המחקר התבסס על מדגם נוחות של כמה קבוצות ביניהן סטודנטים, מרצים ועובדים במכללת הגלילי המערבי. כל קבוצה חולקה לשניים באופן אקראי וענתה על שאלון מקוון שבדק חשש לפרטיות, אמון במנועי חיפוש והתנהגות גלישה. בחלק מהשאלון התבקשו המשיבים לדרג את חשיבות הפרטיות לעומת ערכים אחרים. בהתבסס על חלוקתו של Westin (1967), חולקו המשיבים על סמך תשובותיהם לשלוש קבוצות של חוששים לפרטיותם, פרגמטיסטים ואדישים. השאלונים היו זהים אך סדר השאלות היה שונה כדי לבדוק השפעת השאלון על התשובות. השיבו כ-300 איש. נוסף לשאלון נערכו גם ראיונות קצרים. מן הממצאים: נמצא קשר בין אמון במנועי החיפוש לחשש לפרטיות וקשר גבולי בין חשש לפרטיות והתנהגות גלישה. בבדיקת ההבדל בין הקבוצות השונות (חששנים, פרגמטיסטים ואדישים), נמצאו הבדלים ברמות האמון, החשש וההתנהגות. לא נמצא הבדל מובהק בגורמים אלה בין שני השאלונים השונים. מן השאלון ניתן להסיק כי ישראלים חוששים לביטחונם הרבה יותר מאשר לפרטיותם ומוכנים להתפשר עליה. בראיונות שנערכו הביעו המרואיינים חששות שונים הנוגעים לאיסוף המידע, פרשנות סטריאוטיפית למידע אודותיהם וחשש לאובדן האינדיבידואליות. התרומה למחקר היא בהרחבת נושא הפרטיות לתחום של מנועי החיפוש, בדיקה ואישוש הטענות מהספרות המחקרית על פערים בין עמדות להתנהגות, בדיקת נורמות הפרטיות בקרב ישראלים והגברת המודעות לנושא. מסקנות המחקר הן תוספת מעניינת לדיון הער המתקיים היום בנושא טכנולוגיה ופרטיות.